מראה יחזקאל על התורה — אחרי מות

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' כו' ואל יבא בכל עת אל הקודש, וכתב רש"י ז"ל משל לחולה כו', ולכאורה קשה הלא בני אהרן לא הקריבו לפני ולפנים וכבר הרגיש בזה האבן עזרא, עוד קשה מ"ש בקרבתם לפני ה' הול"ל אש זרה, וחכמי האמת אמרו שלכך נאמר בקרבתם כו' שבאמת היו ראוים להיות כמלאכים ולא למות כלל כמו חנוך ואליהו רק בעבור שהיו צדיקים גדולים כ"כ עד שבמקום שנתעלה נשמתם אי אפשר לשום גשמיות לבוא ולנגוע שמה לכן מתו שנשאר הגוף בעוה"ז, ומ"מ קשה מה ענין זה לצווי שאל יבא אהרן בכל עת אל הקודש.

ונ"ל דהנה איתא שני פירושים על הפסוק (ישעיה נז א) כי מפני הרעה נאסף הצדיק, הא' שלא יראה ברעה והב' לכפר על עון הדור, וכתב ביערות דבש שהנפקא מינה לידע מאיזה טעם נאסף הצדיק הוא כשיש כאן עוד צדיק אחד שמזה מוכח שע"כ הצדיק שנפטר הוא בעון הדור שאין לומר שהוא בעבור שלא יראה ברעה למה נשאר צדיק אחר ויראה ברעה, והנה כל זה כשנשאר צדיק כמותו משא"כ כשהצדיק שנשאר אינו צדיק כ"כ עדיין לא ידענו מאיזה טעם נאסף הא', אמנם כשנפטרין שני צדיקים מוכח מזה איפכא שלא מחמת עון הדור אלא משום שלא יראו ברעה, שאם לכפרת עון הדור היה די באחד כמו שמביאין קרבן אחד, ומוכח ג"כ מזה שע"כ לא נשארו עוד דוגמתם דאל"כ למה יראו הנשארים ברעה, וא"כ כאן שמתו שני בני אהרן ע"כ מוכח שהם צדיקים גדולים ולא נשארו עוד דוגמתם.

והנה הבעל עקידה כתב [שער ס"ג] שמה שלבש אהרן בגדי בד שהיה דוגמת המלאכים שהם מתלבשים בגופים כשיורדים לעוה"ז כמו כן הכהן גדול היה מזוכך ומקודש ומטוהר מגודל הפרישות שעשה והיה כולו רוחניות והבגדי בד היו דוגמת הגוף והלבוש ולכן צריכין גניזה אח"כ, ולפי"ז נאמר שבוודאי אם היה הכהן גדול בכל שנה בהזדככות כ"כ בוודאי היה לו רשות לבא בכל עת אל הקודש דוגמת המלאכים, אבל עכשיו מוכח שאהרן לא היה צדיק כ"כ עד קצה האחרון שאין למעלה ממנו, שהרי ממיתת בניו מוכח שהם היו צדיקים ביותר, וזה"ש אחרי מות שני בני אהרן ששניהם מתו בפעם אחת אם כן ע"כ מוכח שבקרבתם לפני ה' וימתו שמיתתם היה בעבור שהם היו קרובים יותר מכל האדם לפני ה', לכך נאמר לאהרן ואל יבא בכל עת אל הקודש.

שערי ציוןוידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' כו' ואל יבא בכל עת אל הקודש, ראיתי בספר יערות דבש שכתב דמנא ידעינן אם הצדיק נפטר בשביל לכפרת עון הדור או שלא יראה ברעה, וכתב הנפקא מינה הוא אם נשאר צדיק אחר מוכח דצדיק הראשון נפטר לכפרת עון הדור דאי משום שלא יראה ברעה א"כ האיך צדיק האחר יראה ברעה, ולפענ"ד אין זה מספיק דעדיין יש לפקפק דמנ"ל דהצדיק שני הוא עדיף כצדיק הראשון דאם השני לא יפה כחו כמו הראשון אפשר דלעולם שלא יראה ברעה ומשום שהשני אינו צדיק כ"כ יוכל לראות ברעה, אך

הנפקא מינה אם נפטרין שני צדיקים מזה מוכח איפכא דע"כ נאספו שלא יראו ברעה שאם היה לכפרת עון הדור היה די בצדיק אחד וכמ"ש אני נוטל צדיק אחד מביניהם, וכמו שמביאין קרבן אחד, והנה מוכח ג"כ שלא נשארו דוגמתן דהא בהא תליא כיון שע"כ נפטרו שלא יראו ברעה, ממילא דלא נשאר צדיק כמותן לראות ברעה, וזהו שהוכיח משה הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש וכתב רש"י כסבור הייתי או בי או בך עכשיו אני רואה שהם גדולין ממני וממך, ולהנ"ל א"ש כיון שנפטרו שניהם ע"כ מוכח שלא יראו ברעה וע"כ שלא הניחו כמותן.

והנה בעל עקידה כתב עמ"ש גבי בגדי בד והניחו שם שטעונין גניזה, שאעפ"י שכתוב וכל אדם לא יהיה באוהל מועד מ"מ הכהן גדול עצמו לא היה בבחינת אדם רק דוגמת המלאכים המתלבשים בגופניות כשיורדין בעה"ז, וכמו כן הכה"ג היה מתקדש כל שבעת הימים וכדכתיב גבי משה ויכסהו הענן ששת ימים, והיה כולו קודש ומזוכך בגודל הפרישות והבגדי בד הם דוגמת הגוף והלבוש ולכך טעונין גניזה, ולפ"ז נאמר שבוודאי אם היה הכה"ג כל השנה בהזדככות כל כך בוודאי שהיה לו רשות לבוא בכל עת אל הקודש, אבל עכשיו מוכח שאהרן בעצמו ג"כ לא היה כ"כ עד קצה האחרון דאין למעלה ממנו שהרי ע"י מיתת בניו נדב ואביהו מוכח שהם גדולים ממנו כנ"ל והיינו על ידי שמתו שניהם וכנ"ל, ולכך הוצרך להקדים כאן מיתת שני בני אהרן לעבודת יה"כ שאם היה מצוה למשה שאהרן אין לו רשות לבוא בכל עת היה מתחמץ לבבו כי היה מחזיק לאהרן גדול ממנו כדאיתא בגמ' שהיו נוהגין כבוד זה בזה, וע"כ הקדים לו ודיבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן כו' דכיון ששניהם מתו מוכח דשלא יראו ברעה ע"כ שהם צדיקים גדולים ולא הניחו כמותן כנ"ל וזהו בקרבתם לפני ה' דמוכח שהם קרובים יותר מן הכל, וע"כ דבר אל אהרן שאל יבוא בכל עת אל הקודש רק ע"י הזדככות גדול ביום הכפורים כנ"ל.

חידושי אגדה לחתונה וגם לברית מילהבקרבתם לפני כו', קדושים תהיו קדושתי למעלה כו', דמצוה ראשונה היא לישא אשה ולהוליד לקיום המין וגם לשמירת הברית מהרהור עבירה, ואפילו הכהן הגדול הקרוב אל ה' היה אסור לעבוד עבודת יה"כ בלא אשה, ובדבר זה אסור להתדמות להקב"ה שהוא אחד ואין שני לו, אבל ביניהם פי' אצל עכו"ם הוא להיפוך כנודע, וזש"ה קדושים תהיו כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוציא קדושה ור"ל שמחויבים לישא אשה כדי שיהיו גדורין בעריות ולשמירת הברית, יכול שתהיו כמוני שאני יחידי בלא אשה ת"ל כו' קדושתי למעלה מקדושתכם, וכמו כן טעו בני אהרן שלא רצו לישא נשים, וזש"ה אחרי מות שני בני אהרן כו' שנענשו בשביל בקרבתם לפני ה' שרצו להתדמות לקדושת השי"ת שלא לישא אשה, וע"כ הזהיר לאהרן להיפוך רק בזאת יבוא אהרן אל הקודש, זאת האשה, וכמ"ש לקמן וכפר בעדו ובעד ביתו, וגם י"ל דקאי על שמירת הברית זאת בריתי אשר תשמרו, וגם שעל ידי מצוה זו מתקרבת הגאולה כמ"ש (זכריה ט יא) בדם בריתך שלחתי אסירייך מבור, וז"ש בזאת ע"י מצות ברית מילה תזכו שיבנה בהמ"ק ויבא אהרן אל הקודש בב"א.